

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 listopada 2015 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu, Wydział XVII Karny - Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: SSO Justyna Andrzejczak /spr./

Sędziowie: SSO Tadeusz Jaworski

SSO Sławomir Olejnik

Protokolant: st. sekr. sąd. Joanna Kujawa

Przy udziale Prokuratora Wojskowej Prokuratury Okręgowej del. do Prok. Okręg. w Poznaniu Agnieszki Hildebrandt po rozpoznaniu dnia 30 listopada 2015 roku

sprawy **D. M.**

oskarżonego z art. 280 § 1 kk

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Lesznie

z dnia 29.07.2015 r., wydanego w sprawie o sygn. II K 57/15

1. Zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że uchyla zawarte w punkcie 3 rozstrzygnięcie o zasądzeniu odszkodowania z urzędu,
2. W pozostałym zakresie utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok;
3. Zwalnia oskarżonego od obowiązku zwrotu Skarbowi Państwa kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze, w tym od uiszczenia opłaty za drugą instancję, a nadto zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adwokata Roberta Hibnera kwotę 516, 60 (z VAT) tytułem zwrotu kosztów pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu z urzędu w postępowaniu odwoławczym.

Sławomir Olejnik Justyna Andrzejczak Tadeusz Jaworski

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 29 lipca 2015 roku w sprawie II K 57/15 Sąd Rejonowy w Lesznie uznał oskarżonego za winnego zarzucanego mu przestępstwa z art. 280 § 1 k.k. (k. 762 – 762v).

Apelację od wyroku Sądu Rejonowego w zakresie orzeczenia o karze wniósł obrońca oskarżonego (k. 772 – 775).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja obrońcy oskarżonego nie zasługiwała na uwzględnienie.

Przed ustosunkowaniem się do apelacji skarżącego należy zauważyć, iż Sąd I instancji w sposób prawidłowy i wyczerpujący rozważył wszystkie okoliczności i dowody ujawnione w toku rozprawy dokonując następnie na ich podstawie właściwych ustaleń faktycznych. Postępowanie w niniejszej sprawie zostało przeprowadzone dokładnie i starannie. Ocena materiału dowodowego, dokonana przez Sąd Rejonowy nie wykazuje błędów logicznych i nie

wykracza poza ramy swobodnej oceny dowodów. Uzasadnienie wyroku odpowiada wymogom art. 424 § 1 i 2 k.p.k. i w pełni pozwala na kontrolę prawidłowości rozstrzygnięcia. Do czynu przypisanego oskarżonemu Sąd I instancji zastosował właściwą kwalifikację prawną i należycie ją uzasadnił.

Odnosząc się do stawianego przez obrońcę oskarżonego zarzutu, tj. rażącej niewspółmierności orzeczonej kary, stwierdzić należało, że nie zasługiwał on na uwzględnienie. Skarżący wskazał, iż orzeczona wobec oskarżonego bezwzględna kara pozbawienia wolności jest zbyt surowa, albowiem jest on sprawcą młodociany, wobec którego zgodnie z przepisem art. 54 § 1 k.k. ustawodawca przewidział pierwszeństwo względów wychowawczych przy stosowaniu wymiaru kary. Podkreślić jednak wyraźnie trzeba, że ze sformułowania art. 54 § 1 k.k., a w szczególności z użytego w tym przepisie zwrotu "przede wszystkim" wynika, że przepis ten w odniesieniu do młodocianych sprawców wskazuje wprawdzie na preferencję postulatów prewencji specjalnej, nie eliminuje jednak wymagania wymierzenia takiej kary, która odpowiadałaby stopniowi winy sprawcy i stopniowi społecznej szkodliwości czynów mu przypisanych i zdolna byłaby osiągnąć cele w zakresie prewencji indywidualnej, jak i generalnej, rozumianej jako kształtowanie świadomości prawnej społeczeństwa. Względ zaś na wychowawczą rolę kary nie oznacza bynajmniej łagodnego traktowania sprawców młodocianych, może niekiedy wskazywać na potrzebę dłuższego procesu ich resocjalizacji, a tym samym orzeczenia surowszej kary pozbawienia wolności dla umożliwienia realizacji tego celu (vide: wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 10 lutego 2000 roku, II AKa 22/00, Lex 41472).

Sąd Rejonowy precyzyjnie wyważył okoliczności wpływające na wymiar kary, ustalając go na poziomie adekwatnym do stopnia społecznej szkodliwości czynu oskarżonego oraz stopnia jego zawinienia – prawidłowo spełniając tym samym dyrektywy prewencji ogólnej, jak i szczególnej zawarte w przepisie art. 53 § 1 i 2 k.k. Zważywszy na ustawowe zagrożenie przestępstwa przewidzianego w art. 280 § 1 k.k. uznać należy, iż wymierzona oskarżonemu kara ma jedynie charakter sprawiedliwej odpłaty za popełniony czyn karalny, tak więc nie sposób uznać, że jest „rażąco niewspółmierna”. Skarżący powoływał się przy tym zarzucie na okoliczność, iż oskarżony nie był wcześniej karany i pochodzi z patologicznego środowiska, w którym nie mógł czerpać z nikogo należytych wzorców. Ponadto obrońca wskazał, że oskarżony po popełnionym przestępstwie wyjechał do Wielkiej Brytanii, gdzie ułożył sobie życie, udowadniając, że potrafi funkcjonować w społeczeństwie.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że wcześniejsza niekaralność oskarżonego została należycie uwzględniona przez Sąd meriti przy wymiarze orzeczonej kary pozbawienia wolności. Znajduje to swoje odzwierciedlenie w uwypukleniu tej okoliczności przy przesłankach łagodzących wymiar kary. Nie trafnie więc zarzucił skarżący, iż Sąd Rejonowy nie miał należytego wglądu na brak uprzedniej karalności oskarżonego. Status młodocianego nie zawsze uzasadnia łagodne ukaranie oskarżonego i gdy w realiach danej sprawy zachodzi kumulacja cech negatywnych i głęboka demoralizacja, w połączeniu z wysokim stopniem szkodliwości społecznej popełnionego czynu, przemawiają one za koniecznością orzeczeniem bezwzględnej kary pozbawienia wolności. Tymczasem właśnie w niniejszej sprawie prawidłowo Sąd meriti dostrzegł liczne i obciążające oskarżonego okoliczności, które miały wpływ na zaostrzenie stosowanej represji karnej. Należą do nich choćby wskazane przez Sąd Rejonowy działania oskarżonego pod wpływem alkoholu oraz zaatakowanie bezbronnego człowieka, pokrzywdzonego, bez żadnego konkretnego powodu – „dla zabawy”. Taka postawa oskarżonego wymagała od Sądu meriti zdecydowanej i surowej reakcji w postaci wymierzania oskarżonemu bezwzględnej kary pozbawienia wolności ponad minimalne ustawowe zagrożenie. Usprawiedliwieniem dla oskarżonego nie może być wskazane przez obrońcę dorastanie w trudnych warunkach i bez należytych wzorców. Oczywistym i bezdyskusyjnym bowiem powinno być dla każdego człowieka, iż nie wolno atakować i bić bez żadnego powodu drugiego człowieka, który jest całkowicie bezbranny. Do uzyskania takiej wiedzy nie jest koniecznym jakieś szczególne dobre wychowanie, a jedynie szanowanie reguł panujących w społeczeństwie. Natomiast wskazywany przez obrońcę fakt ułożenia sobie przez oskarżonego życia po popełnieniu przestępstwa w Wielkiej Brytanii, nie świadczy w realiach niniejszej sprawy o należyтым życiu w społeczeństwie. Oskarżony bowiem ukrywał się przed organami wymiaru sprawiedliwości i w ostateczności musiał zostać sprowadzony do kraju na podstawie europejskiego nakazu aresztowania.

Konkludując, wymierzona przez Sąd Rejonowy wobec oskarżonego kara 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności jest w pełni prawidłowa i słuszna, a nadto nie może w żadnym względzie być uznana za „rażąco niewspółmierną”.

Sąd meriti miał prawidłowo na uwadze wszystkie okoliczności obciążające oraz łagodzące, czemu należy dać wyraz w uzasadnieniu swojego wyroku. Natomiast rozmiar orzeczonej kary pozbawienia wolności nie pozwalała na zastosowanie wobec oskarżonego warunkowego zawieszenia jej wykonania.

W tym miejscu zaznaczyć należy, że Sąd Okręgowy dokonał również z urzędu kontroli instancyjnej zaskarżonego wyroku w świetle bezwzględnych przesłanek odwoławczych przewidzianych przepisami art. 439 § 1 k.p.k. oraz art. 440 k.p.k., co doprowadziło do ujawnienia jednej z nich. Z tego względu konieczna była ingerencja w zaskarżone orzeczenie z urzędu.

Wobec oskarżonego Sąd Rejonowy w pkt 3 wyroku zasądził odszkodowanie na rzecz pokrzywdzonego na podstawie przepisu art. 415 § 4 k.p.k. Tymczasem przepis art. 415 k.p.k. na podstawie art. 5 pkt 31 ustawy z dnia 20 lutego 2015 roku o zmianie ustawy – Kodeks karny i niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2015 roku, poz. 396) z dniem 1 lipca 2015 roku uzyskał nowe brzmienie, które zawiera obecnie jedynie § 1 i 2. Wyrok Sądu Rejonowego został wydany w dniu 29 lipca 2015 roku, a więc już po wejściu w życie nowego brzmienia przepisu art. 415 k.p.k., w którym teraz nie ma już § 4. Zasądzenie odszkodowania przez Sąd Rejonowy nastąpiło więc de facto bez podstawy prawnej, gdyż z uwagi na zmianę brzmienia przepisu art. 415 k.p.k. usunięto z niego § 4.

Z tego względu z uwagi na kierunek zaskarżenia wyroku Sądu Rejonowego i złożenie apelacji jedynie przez obrońcę oskarżonego Sąd Okręgowy nie mógł dokonać zmiany zaskarżonego wyroku poprzez przyjęcie innej prawidłowej podstawy prawnej dla zasądzonych odszkodowania. Sąd odwoławczy na podstawie przepisu art. 440 k.p.k. zmienił więc zaskarżony wyrok w ten sposób, że uchylił zawarte w pkt 3 rozstrzygnięcie o zasądzonym odszkodowaniu, o czym orzeczono w pkt 1 wyroku Sądu odwoławczego.

W tym stanie rzeczy, mając na uwadze wszystkie poczynione powyżej rozważania, Sąd Okręgowy na podstawie przepisu art. 437 § 1 k.p.k. w pozostałym zakresie utrzymał w mocy zaskarżony wyrok, o czym orzeczono w pkt 2.

O kosztach obrony z urzędu oskarżonego D. M.za postępowanie odwoławcze Sąd Okręgowy orzekł na podstawie przepisu art. 29 ust. 2 ustawy z dnia 26 maja 1982 roku prawo o adwokaturze (tj. Dz.U. z 2009 roku, Nr 146, poz. 1188, ze zm.) i § 1 pkt 1 i 3, § 2 ust. 1 – 3, § 14 ust. 2 pkt 4, § 19 pkt 1 i 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tj. Dz.U. z 2013 roku, poz. 461, ze zm.). Z tego też tytułu Sąd Okręgowy zasądził na rzecz adw. Roberta Hibnera kwotę 516,60 złotych (w tym podatek VAT).

O kosztach postępowania odwoławczego Sąd Okręgowy orzekł na podstawie przepisów art. 634 k.p.k. w zw. art. 624 § 1 k.p.k. oraz art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 roku o opłatach w sprawach karnych (tj. Dz.U. z 1983 roku, Nr 49, poz. 223, ze zm.) – zwalniając oskarżonego D. M. od kosztów sądowych, w tym od opłaty, albowiem jego sytuacja materialna i osobista nie pozwalają na ich uiszczenie, w szczególności przy uwzględnieniu orzeczonej bezwzględnej kary pozbawienia wolności, którą oskarżony będzie musiał odbyć w zakładzie karnym.

Sławomir Olejnik Justyna Andrzejczak Tadeusz Jaworski